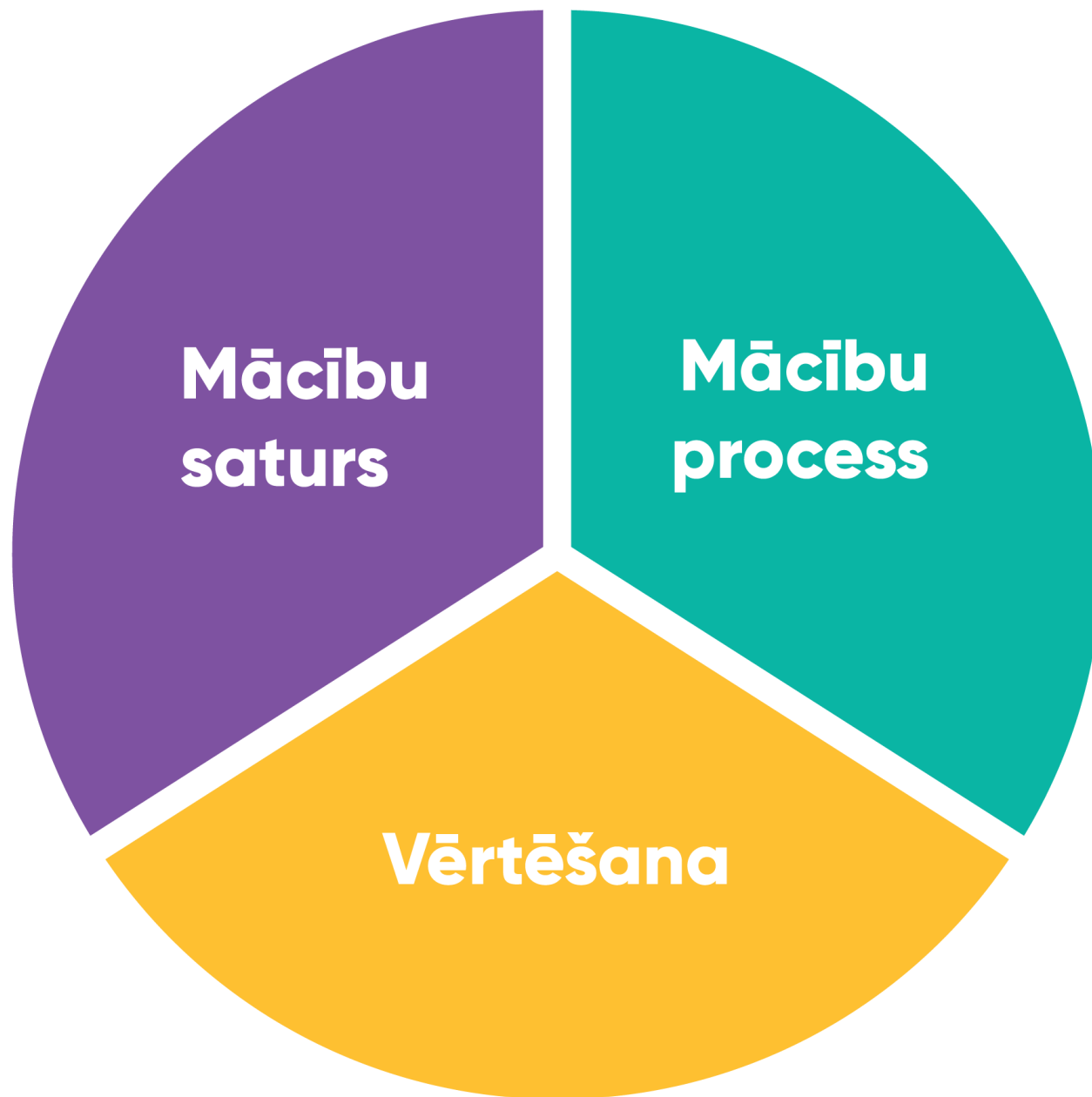

DOMĀT.
DARĪT.
ZINĀT.

Vērtēšana mācīšanās atbalstam.
Formatīvās un summatīvās vērtēšanas
prakses jauno standartu īstenošanai

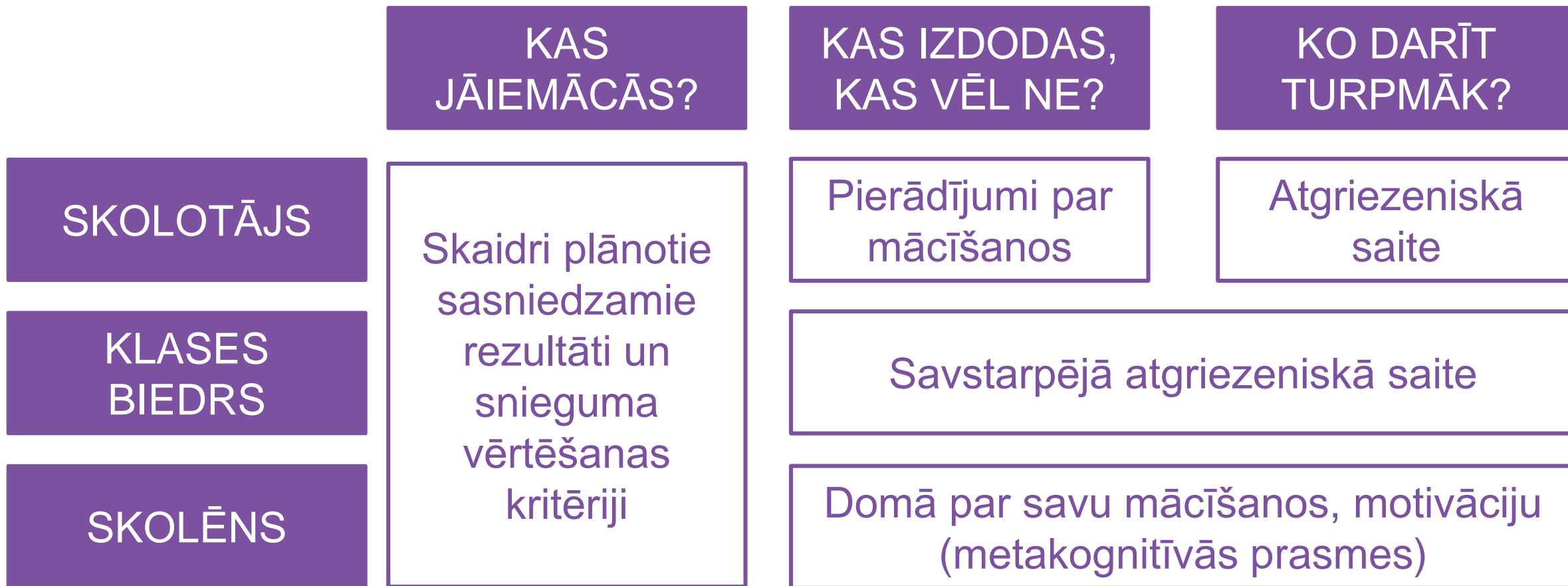
Pāvels Pestovs,
Diagnostikas un vērtēšanas satura izstrādes vadītājs
2020. gada 19. augustā

Projekts Nr. 8.3.1.1/16/I/002 Kompetenču pieeja mācību saturā

**Kas mainās vērtēšanā,
īstenojot pilnveidoto
mācību saturu?**

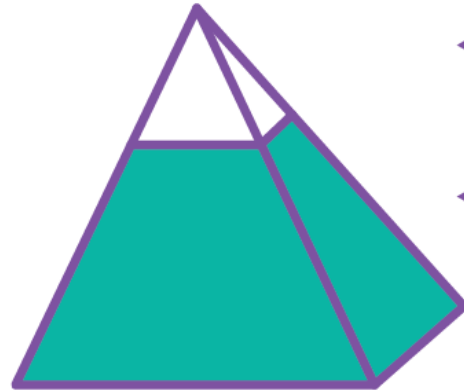
Formatīvā vērtēšana kā SISTĒMA

(Wiliam, 2018)

Laika sadalījums: vērtēšanai mācīšanās uzlabošanai

Tradicionālā
vērtēšanas
piramīda

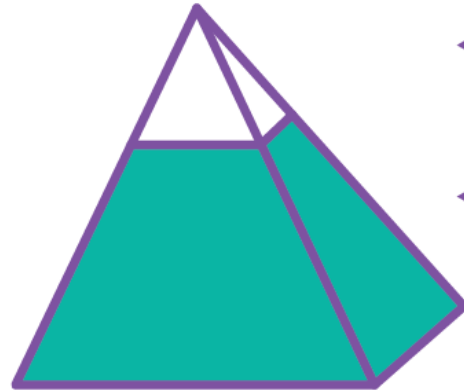

← Vērtēšana mācīšanās
uzlabošanai

← Mācīšanās novērtēšana

Laika sadalījums: vērtēšanai mācīšanās uzlabošanai

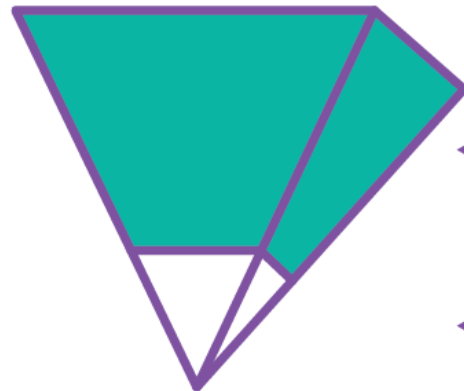
Tradicionālā vērtēšanas piramīda

← Vērtēšana mācīšanās uzlabošanai

← Mācīšanās novērtēšana

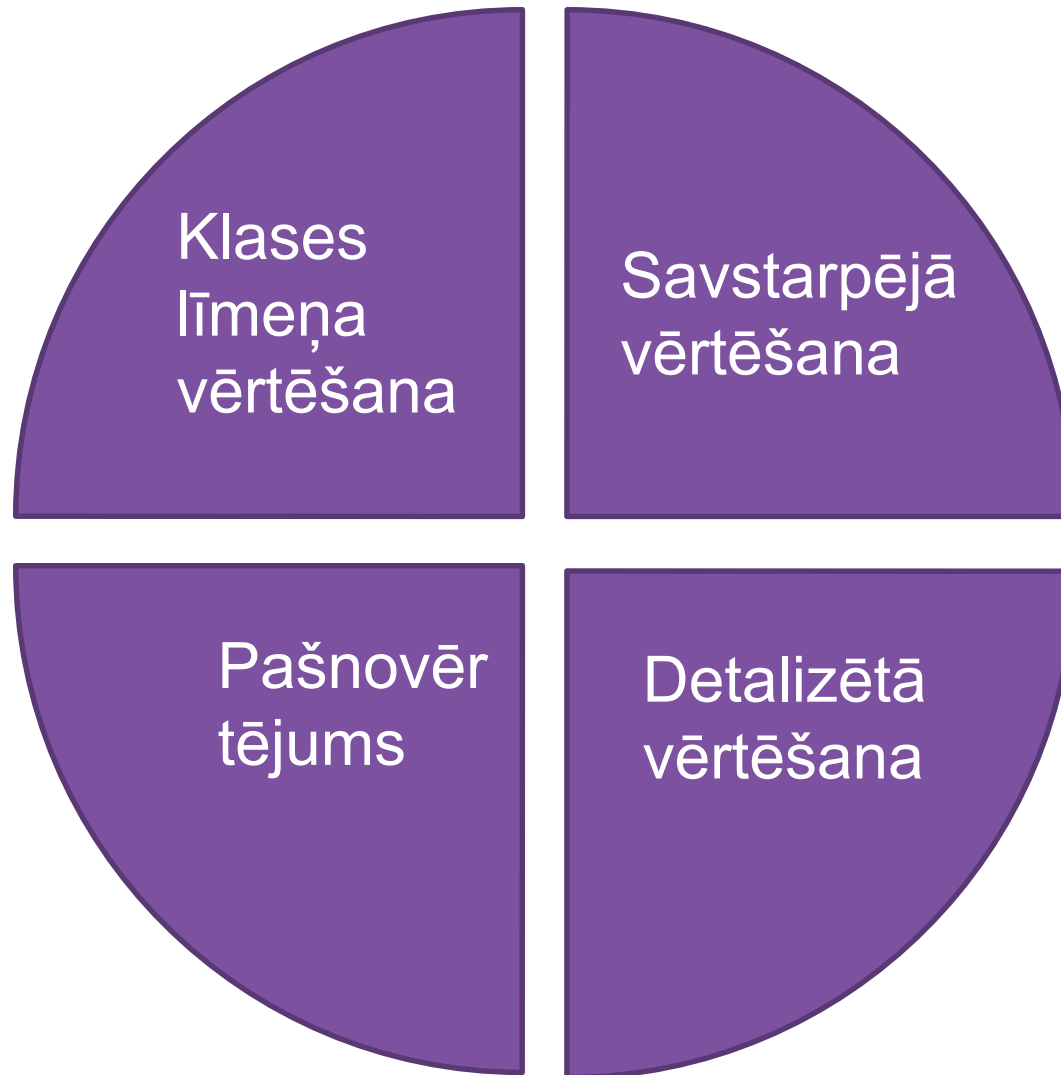
Pārveidotā vērtēšanas piramīda

← Vērtēšana mācīšanās uzlabošanai

← Mācīšanās novērtēšana

SABALANSĒTAS vērtēšanas prakses

(Wiliam, 2017)

Vērtējums: komunikācijas mērķis

Vērtēšana

VS

Vērtējums

“

**Visas pieļautas kļūdas klasē
un mājās... tiek uzskaitītas...**

”

“

**Vērtējums neatspoguļo, ko
es esmu iemācījies**

”

“

**Es nepatiku skolotājam,
tāpēc man ir slikta atzīme ...**

”

Ko komunicē vērtējums?

SASNIEGUMI

PROCESS

IZAUGSME

(Guskey, Bailey 2001)

Izaicinājumi vērtējumu izmantošanai

Vērtējuma interpretācija un izmantošana komunikācijas mērķim ir ārkārtīgi grūta gan vecākiem, gan skolēniem, gan skolas vadībai.

Kad un kā tiek izlikts summatīvais vērtējums?

Summatīvā vērtēšana

organizē mācīšanās posma noslēgumā, lai novērtētu un dokumentētu skolēna mācīšanās rezultātu

par mācīšanās posma noslēgumu tiek uzskatīts ne tikai mācību gads, bet arī **temats, temata daļa** vai, piemēram, **apjomīgāks mācību darbs** (pētnieciskais, jaunrades darbs u.c.)

Summatīvā vērtējuma izlikšana pamatizglītības pakāpē

Pamatizglītības pakāpē izliek summatīvo vērtējumu mācību gada noslēgumā.

Izglītības iestāde var pieņemt lēmumu izlikt arī semestra vērtējumu.

Pamatizglītības pakāpē, atbilstoši pilnveidotajam mācību saturam

1. semestris; 2. semestris; gada vērtējums

vai

visi summatīvie vērtējumi tiek izmantoti gada vērtējuma izlikšanai

Summatīvā vērtējuma izlikšana vidējās izglītības pakāpē

Summatīvo vērtējumu izliek mācību priekšmeta kursa apguves noslēgumā.

Mācību gada noslēgumā par apgūtā kursa daļu.

Izglītības iestāde var pieņemt lēmumu izlikt arī semestra vērtējumu.

Vidējās izglītības pakāpē, atbilstoši pilnveidotajam mācību saturam

1. gads; 2. gads; kursa vērtējums

vai

visi summatīvie vērtējumi tiek izmantoti kursa vērtējuma izlikšanai

Summatīvā vērtējumā izlikšanas principi

Mācību saturs

Mācību satura organizācija

Mācību stundu skaits

**Kā aprēķināt gada summātīvo
vērtējumu?**

5, 4, 8 ?

Summatīvā vērtējuma aprēķina piemēri

$$\underbrace{5, 4, 8}_{80\%} \underbrace{, 8}_{20\%} = 5$$

Temata
noslēguma
vērtēšanas
darbi

80 %

Noslēguma
vērtēšanas darbs,
kas ietver dažus
sasniedzamos
rezultātus

20 %

Summatīvā vērtējuma aprēķina piemēri

$$\underbrace{5, 4, 8}_{\text{Temata noslēguma vērtēšanas darbi}} = 6$$

Temata noslēguma
vērtēšanas darbi

Summatīvā vērtējuma aprēķina piemēri

$$\underbrace{5, 4}_{\text{Jaunākiem pierādījumiem ir lielāks svars 40 \%}}, \underbrace{8}_{\text{Jaunākiem pierādījumiem ir lielāks svars 60 \%}} = 7$$

Jaunākiem
pierādījumiem
ir lielāks svars
40 %

Jaunākiem
pierādījumiem
ir lielāks svars
60 %

Kā rīkoties, ja vērtējums šķiras?

$$5, 6, 5, 6 = 5,5$$

Skolēnam ir iespēja demonstrēt papildus pierādījumus

Kādus vērtējumus izmantosim summatīvajā vērtēšanā?

10 ballu skalā 4.-12. klasē

apguves līmeņos 1.-3. klasē

Skolēna mācību snieguma vērtējums apguves līmeņos

SĀCIS APGŪT (S)	TURPINA APGŪT (T)	APGUVIS (A)	APGUVIS PADZIĻINĀTI (P)
<p>Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes) liecina, ka ir uzsākta plānotā sasniedzamā rezultāta apguve; skolēns demonstrē sniegumu ar pedagoga atbalstu zināmā tipveida situācijā. Skolēnam nepieciešams atbalsts un regulāri pedagoga apstiprinājumi uzdevuma izpildei; skolēnam jāturpina sistemātiski mācīties, lai sekmīgi apgūtu tālāko mācību saturu.</p>	<p>Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts daļēji un tas nav noturīgs; skolēns demonstrē sniegumu pārsvarā patstāvīgi tipveida situācijā, atsevišķā gadījumā arī mazāk zināmā situācijā, ja nepieciešams, izmanto atbalsta materiālus. Dažkārt nepieciešams pamudinājums, lai sekotu uzdevuma izpildei; skolēnam jāturpina nostiprināt noteiktas atsevišķas zināšanas, izpratni, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes.</p>	<p>Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts pilnībā un tas ir noturīgs; skolēns demonstrē sniegumu gan zināmā tipveida situācijā, gan nepazīstamā situācijā. Uzdevumu izpilda patstāvīgi; skolēns ir sagatavots mācību satura turpmākai apguvei nākamajā klasē.</p>	<p>Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts padziļināti un tas ir noturīgs. Spēj pamatot atbilstošās stratēģijas izvēli; skolēns demonstrē sniegumu zināmā tipveida situācijā, nepazīstamā un starpdisciplinārā situācijā; skolēns ir sagatavots mācību satura turpmākai apguvei nākamajā klasē. Šis līmenis nenozīmē, ka skolēns ir pārsniedzis šajā klasē noteikto sasniedzamo rezultātu.</p>

Summatīvais vērtējums 1.-3. klasē. Piemērs matemātikā.

Sasniedzamie rezultāti matemātikas jomā	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Naturālo skaitļu salīdzināšanu un darbības ar tiem modelē ar reāliem objektiem, ģeometriski, uz skaitļu taisnes, ar simta kvadrātu; nosaka, salīdzina parastās daļas objektos, ģeometriskās figūrās.				
Lasa parastās daļas ar saucējiem 10 apjomā un pieraksta tās, skaidro katra skaitļa nozīmi parastās daļas pierakstā.				
Veic darbības ar naturāliem skaitļiem (saskaita un atņem 1000 apjomā, reizina un dala ar viencipara skaitli, ar desmit, ar simts), izmantojot skaitļu decimālo sastāvu, darbību īpašības, skaidrojot izvēlēto/ izmantoto darbību izpildes paņēmieni, pēc dotajām norādēm pārbaudot iegūto rezultātu.				
Nosaka daļu no kāda objekta, lieluma, skaita situācijās ar reālu kontekstu, vārdiski lietojot atbilstošus jēdzienus, spriežot, veidojot sev nepieciešamo pierakstu vai veicot aprēķinus galvā.				
Pieraksta reālu situāciju ar aritmētiskām darbībām, naturālu skaitļu izteiksmēm (1-2 darbības).				

Kā vēl komunicēt par skolēna sasniegumiem?

Portfolio

Strukturētas sarunas

Kad un kā tiek izlikts formatīvais vērtējums?

Formatīvais vērtējums

Ieskaitīts/neieskaitīts (i, ni)

Punkti (3/6, 15/30)

Apguves līmeņi (S, T, A, P)

Procenti (36 %)

Piemērs formatīvā vērtējuma izmantošanai

ieskaitīts/neieskaitīts (i, ni)

Par kādu sasniedzamo rezultātu liecina vērtējums?

Kādi ir kritēriji «ieskaitīts» vai «neieskaitīts» iegūšanai?

Kā skolēns zinās ko darīt turpmāk?

Atgriezeniskā saite ietver SPECIFISKU DARBĪBU

Pārstrādāt
iesniegto
darbu vēl
vienu reizi

Uzdevumi,
kas ļauj
iemācīties
konkrētus
aspektus

Atbildes uz
jautājumiem

Nepiecie-
šams
apgūt
konkrētas
stratēģijas

Uzdevumi,
kas ļauj
piekļūt
informācijai

(Sherrington, 2020)

Formatīvie vērtējumi neietekmē skolēna snieguma summatīvos vērtējumus

Piemērs: Ķīmija, 9. klase

9.1. Kā iegūst un izmanto metālus?

9.2. Kā izmanto iežus?

9.3. Kas ir organiskās vielas?

9.4. Kāpēc vielas un to pārvērtības ir daudzveidīgas?

Summatīvie vērtējumi:

- Četri temata noslēguma vērtēšanas darbi
- Divi pētnieciskie laboratorijas darbi
- Viens projekta darbs

Formatīvie vērtējumi:

- Aprēķina reakcijas izejvielas vai reakcijas produkta masu pēc ķīmiskās reakcijas vienādojuma
- Salīdzina dažādu metālu aktivitāti, izmantojot eksperimentā gūtos novērojumus, metālu aktivitātes rindu un ŅEPT

5/6

2/5

...

Piemērs: Ķīmija, 9. klase

Summatīvie vērtējumi:

- Četri temata noslēguma vērtēšanas darbi
- Divi pētnieciskie laboratorijas darbi
- Viens projekta darbs

Veido gada summatīvo vērtējumu

Diagnosticējošie darbi

Diagnosticējošie darbi pilnveidotajā mācību saturā (šogad 1., 4., 7. un 10. klasē) vairs nebūs valsts pārbaudījumi.

Nav noteikts konkrēts darbu norises laiks.

Mērķis ir skolotājam izvērtēt skolēna mācīšanās stiprās un vājās puses un noskaidrot nepieciešamo atbalstu.

Diagnosticējošie darbi

Dabaszinātnes (2., 4., 10. klase)

Matemātika (4., 7. klase)

Pilsoniskā līdzdalība (8. klase)

Problēmrisināšana (10. klase)

Inženiertehniskā darbība. Sadarbība. (8. klase)

Tekstpratība (7. klase)

Rēķinpratība. Tekstpratība. Pašvadība. (1. klase)

Spriešana. Diagnosticējošais darbs matemātikā, uzsākot 7. klasi

Šis darbs ir daļa no projekta "SKOLA 2030" ieviešanai, kas ir finansēts ar ESF līdzekļiem.

SKOLA
2030

Diagnosticējošais darbs dabaszinātnēs, uzsākot 10. klasi

Šis darbs ir daļa no projekta "SKOLA 2030" ieviešanai, kas ir finansēts ar ESF līdzekļiem.

SKOLA
2030

Valsts pārbaudījumi

	2020./2021. MĀCĪBU GADS	2021./2022. MĀCĪBU GADS	2022./2023. MĀCĪBU GADS
12. klase	Eksāmeni	Eksāmeni	Augstākā līmeņa eksāmeni: 2 eksāmeni pēc skolēna izvēles
		Augstākā līmeņa eksāmenu PARAUGI	
11. klase	Izvēles eksāmeni	Optimālā līmeņa eksāmeni: matemātika latviešu valoda svešvaloda	Optimālā līmeņa eksāmeni: matemātika latviešu valoda svešvaloda
	Optimālā līmeņa eksāmenu PARAUGI		
10. klase			
9. klase	Eksāmeni	Eksāmeni	Eksāmeni: latviešu valoda svešvaloda matemātika starpdisciplinārs (ietverts sociālās un pilsoniskās, dabaszinātņu un tehnoloģiju mācību jomu saturs)
		Eksāmenu PARAUGI 9. klasei	
8. klase			
7. klase			

 Šī brīža mācību saturam
atbilstošas mācības un eksāmeni

 Pilnveidotajam mācību saturam
atbilstošas mācības un eksāmeni

Paldies!

www.skola2030.lv
facebook.com/Skola2030